

สิ่งซึ่งเป็นอุปสรรค แก่การเลิกอายุ

BIA ธรรมะใกล้มือ

ธรรมะเล่มน้อย

เป็นหนังสือธรรมะขนาดพกพา รายเดือน ๑๒ เล่ม ๑๒ เดือน เพื่อเจริญสติ และแสวงหาปัญญาเบื้องต้นสำหรับคนไม่มีเวลาศึกษาเนื้อหาโดยละเอียด

สามารถมีส่วนร่วมได้โดย...

๑. ผู้ที่อ่านแล้วคิดว่าดีมีประโยชน์ โปรดส่งมอบให้แก่ผู้อื่นต่อ เปรียบดั่งให้ทาน.
๒. สนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อยตามกำลัง.
๓. เลือกจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อย เพื่อเผยแพร่ในวาระต่างๆ เช่น งานวันขึ้นปีใหม่ งานวันเกิด งานสมรส งานเฉลิมฉลอง งานบุญ งานศพ ฯลฯ โดยสามารถเลือกเอาเฉพาะส่วนที่เป็นธรรมบรรยายและพิมพ์บางส่วนเพิ่มเติมได้

ธรรมะดีๆ มีติดตัวไว้ เพื่อเจริญสติและปัญญา

ร่วมเป็นเจ้าของภาพ
พิมพ์ธรรมะเล่มน้อยได้ที่
หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ
โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๒๘๐๐

รายชื่อหนังสือธรรมะเล่มน้อย

๑๒ เล่ม สำหรับปี ๒๕๕๕ ประกอบด้วย

๑. การมีอายุครบรอบปี...เป็นเช่นนั้นเอง ๒. สิ่งที่เป็นคู่ชีวิต
๓. มาฆบูชา วันนี้เป็นการกระทำเพื่อบูชาพระอรหันต์
๔. ความถูกต้องของการศึกษา ๕. ความหมายและคุณค่าของ
คำว่า “ลัทธิอายุ” ๖. การทำงานนั้นคือการปฏิบัติธรรม
๗. เศรษฐศาสตร์ของชาวพุทธ ๘. พระธรรมในทุกแง่ทุกมุม
๙. มือขวาทำบุญอย่าให้มือซ้ายรู้ ๑๐. ปวารณา คือ เครื่องหมาย
แห่งคนดี ๑๑. ประโยชน์ของความกตัญญู ๑๒. ภูมิต่างๆ และ
แนวครองชีวิต

๑๒ เล่ม สำหรับปี ๒๕๕๖ ประกอบด้วย

๑. ธรรมะเผด็จการ ๒. ความเป็นไปของจิต ๓. ความเข้าใจถูก
เกี่ยวกับศาสนา ๔. พุทธบริษัทไม่ต้องใช้ยาระงับประสาท
๕. ธรรมที่ลูกของพระพุทธเจ้าควรปฏิบัติ ๖. การบวช
คือการบังคับตัวเอง ๗. โทษที่เกิดเพราะไม่มีวินัย ๘. อย่าง
นั้นเอง ๙. มะพร้าวนาฬิกา ๑๐. ชีวิตโหวด ๑๑. สติ
๑๒. สันติภูมิโก

๑๒ เล่ม สำหรับปี ๒๕๕๗ ประกอบด้วย

๑. ธรรมะทำไมกัน ๒. แผ่นดินรองรับร่างกาย ธรรมะรองรับจิตใจ
๓. สิ่งที่เราเรียกว่ากิเลส ๔. ธรรมคือสิ่งจำเป็นแก่นมนุษย์สำหรับป้องกัน
และแก้ไข ๕. สิ่งซึ่งเป็นอุปสรรคแก่การเลิกอายุ ๖. ทุกสิ่งอยู่เหนือ
ปัญหา ๗. รู้จักธรรมะให้ถึงที่สุด ๘. เข้าใจพุทธศาสนาให้ถูกต้อง
๙. หลักธรรมที่ทุกคนควรทราบ ๑๐. ธรรมที่เป็นเครื่องมือ
การเดินทาง ๑๑. ผลพลอยได้ที่เนื่องถึงกันและกันในโลก
๑๒. ธรรมะคือหน้าที่

BUDDHA'S FOOTPRINT ARCHIVES

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

สิ่งซึ่งเป็นอุปกรณ์ แก่การเลิกอายุ

โดย
พุทธทาสภิกขุ

ลำดับที่ ๕ ประจำปี ๒๕๕๗

www.bia.or.th

บรรยายในงานวันล้ออายุ ปีพ.ศ. ๒๕๓๑
วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๓๑
ผู้ถอดคำบรรยาย คุณปริศนา
ผู้ตรวจทาน คุณวาสนา สมเนตร์

สิ่งซึ่งเป็นอุปสรรค แก่การเลิกอายุ

ท่านสาธุชน ผู้สนใจในธรรมทั้งหลาย,

การบรรยายในภาคปลายนี้ อาตมา
จะได้กล่าวถึงสิ่งซึ่งเป็นอุปสรรคแก่การเลิก
อายุ ดังที่ได้กล่าวแล้วก็ต้องขอกกล่าวอีกว่า
อย่าเข้าใจผิดว่าเลิกอายุนั้นไม่ใช่ตาย ไม่ใช่ฆ่า
ตัวตายแล้วก็จะเป็นการเลิกอายุ เลิกอายุหมายถึง
ถึงการไม่ผูกพันยึดมั่นติดมั่นอยู่กับสิ่งที่เรียกว่า

อายุ จนต้องลำบากยุ่งยากไปหมด เรื่องหลง
อายุมันก็ไม่ไหว เรื่องหลงอายุมันก็ไม่ไหว จน
กระทั่งล้ออายุก็หมายความว่าประกาศ
สงครามกับมัน แล้วก็เลิกเพิกถอนเสีย อย่าให้มี
ปัญหายุ่งยากลำบากเกี่ยวกับอายุ

คำว่าเลิกอายุก็หมายความว่ามันไม่มี
ปัญหาใดๆ เกี่ยวกับอายุนั่นเอง ไม่มีอิทธิพล
ใดๆ มาทำให้ลำบากยุ่งยาก เรื่องดีเรื่องชั่ว
เรื่องบุญเรื่องบาป เรื่องสุขเรื่องทุกข์ เรื่องได้
เรื่องเสีย เรื่องแพ้เรื่องชนะ อะไรก็ตาม มันไม่
มาทำความ... ไม่มาทำความยุ่งยากลำบากให้
กับอายุ ก็ได้แก่การเพิกถอนหรือเลิกถอนปัญหา
ทั้งหลายเกี่ยวกับอายุ

เอ้า ทีนี้ก็มาดูว่ากันถึงว่าทำไมมันจึง
เลิกไม่ได้ นี้อีกจะพูดกันถึงข้อนี้ ความรู้ที่เป็น
อุปกรณ์จะทำให้เลิกอายุได้นี้ มันสำคัญมันจะ

ได้แต่ความถูกต้อง ถูกต้อง อย่างที่ว่ามาแล้ว
ไอ้ชั้วมันก็ยุ่ง ไอ้ตีมันก็ยุ่ง ไอ้ถูกต้องนะมันไม่ยุ่ง
นึกถึงคำว่าถูกต้อง ถูกต้อง ไว้มากที่สุด มัน
จะทำให้หมดปัญหา ดังนั้นเราจะต้องมีความ
ถูกต้องทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความ เป็นพุทธบริษัท
ของเรา เรื่องอะไรมันเป็นหัวใจหรือเรื่องจำเป็น
เกี่ยวกับความเป็นพุทธบริษัทของเรา เรื่องนั้นๆ
จะต้องถูกต้องจะต้องมีความถูกต้อง คือสำเร็จ
ประโยชน์ได้จริงไม่เพียงแต่ชื่อ ไม่เพียงแต่พิธี

วิธี วิธีนี้ใช้ได้ เป็นพุทธศาสตร์เป็น
วิทยาศาสตร์ แต่ว่าพิธี พิธีนี้ใช้ไม่ได้ มันเป็น
ไสยศาสตร์ ไอ้คนที่รู้บาลีมันก็รู้นะว่าพิธีกับวิธี
นี้มันคำเดียวกันแหละ แต่พอยังเป็นวิธี วิธี
เป็นการกระทำทำให้สำเร็จประโยชน์นี้ใช้ได้ มี
ลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์หรือเป็นพุทธ-
ศาสตร์ แต่ถ้าเป็นพิธี พิธีนี้ไม่ไหวละมันเป็น

ไสยศาสตร์ ถ้าใส่รึตองเข้าไปด้วยแล้วบ้าเลย นี่
พิธีรึตองไม่ไหวมันฟังไม่ได้

ที่นี้ก็มาคิดว่าพวกเราเนี่ยมันยังไม่มีวิธีนะ
มันมีแต่พิธีเสียหมด มีแต่พอเป็นพิธีหรือทำ
ตามพิธี มีกันตามพิธีเสียหมด เรื่องต่างๆ มันจึง
ไม่สำเร็จประโยชน์แก่การที่จะเพิกถอนปัญหา
เกี่ยวกับอายุ จะนำมากล่าวเป็นตัวอย่างบาง
เรื่อง เรื่องแรกก็อยากจะพูดถึงเรื่องศีล ศีล ถ้า
เป็นพิธีก็ใช้ไม่ได้ แต่ถ้าเป็นวิธีมันใช้ได้

คำว่าศีล ศีล เนี่ยมันยังเข้าใจผิดกันอยู่
ขออภัยที่อยากจะพูดว่าท่านทั้งหลายส่วนมาก
ที่มีอยู่ที่นี้เนาะ เข้าใจว่าศีลนั้นคือสิกขาบท สิกขา
บทนั้นคือศีล ขอให้เข้าใจเสียใหม่ว่าคนละเรื่อง
คนละอันคนละหน่วย แม้วามันจะเนื่องกันก็จริง
ละแต่มันคนละขั้นตอน สิกขาบท นั้นหมายถึง
บทที่บัญญัติขึ้นไว้อย่างไรๆ จะต้องศึกษาปฏิบัติ

อย่างไร นี่เรียกว่าสิกขาบท แต่คำว่าศีล ศีล นี้
มันหมายถึงว่าภาวะปกติ ไม่มีควมวุ่นวาย
ระล่ำระสายทางกายทางวาจากันได้ หรือภาวะ
ปกติยิ่งขึ้นไปก็ได้ แม้ทางวัตถุก็ได้ถ้ามันเป็น
ภาวะปกติแล้วมันก็เรียกว่าศีล หรือศีลละ

ถูกแล้วสิกขาบทนั้นเมื่อปฏิบัติดี
ปฏิบัติถูกต้อง ปฏิบัติจริงสำเร็จประโยชน์แล้ว
มันก็ทำให้เกิดมีศีลขึ้นมา คือมีภาวะปกติขึ้นมา
แต่ถ้าไม่มีการกระทำที่ถูกต้องมันก็เป็น
สิกขาบทอยู่นั่นแหละ มันไม่เป็นศีลขึ้นมาได้
รักษาศีลจนตายก็ไม่มีศีล ขอให้ฟังดูให้ดีๆ รักษา
ศีลจนตายก็ไม่มีศีล เพราะว่ามันทำแต่เพียง
เป็นพิธีและก็เกี่ยวกับสิกขาบทๆ สิกขาบท
เท่านั้นแหละไม่ขึ้นไปถึงศีล มันต้องสิกขาบท
มันรู้แต่เรื่องสิกขาบท ยึดมันถือมันในสิกขาบท
เป็นของขลังศักดิ์สิทธิ์อะไรไปเลย และก็ไม่มี

ภาวะปกติแก่จิตใจมันเลยไม่มีศีล อย่างนี้เรียกว่ารักษาศีลจนตายก็ไม่มีศีล เพราะมันมัวแต่เที่ยวคาบสิกขาบท

หยาบคายหน่อย ได้แต่ท่องอยู่กับแค่ว่าปาก แค่ว่าปาก สิกขาบทอย่างนั้นอย่างนี้ ๕ บ้าง ๘ บ้าง ๑๐ บ้าง ๒๒๗ บ้าง ๓๓๑ บ้างถ้ามีเป็นภิกษุณี มันได้แต่คาบสิกขาบทว่าแต่ปาก บางทีก็หาบหามด้วยเข้าไป อีรุงตุงนัง เรียกว่าหาบสิกขาบทกันเลย แต่แล้วมันก็ไม่มีศีล คือไม่มีภาวะปกติ และก็ไปยึดมั่นถือมั่นสิกขาบทเป็นของคลังของศักดิ์สิทธิ์ อย่างนี้มันก็เป็นพิธี พิธีไม่ใช่พิธี บางแห่งพอจะทำสมาธิวิปัสสนา เขาก็บังคับให้รับศีลกันเดี๋ยวนั้นเลยคือรับสิกขาบทห้าแปดอะไรก็ตามแล้วจึงทำสมาธิ อย่างนี้มันก็เป็นเพียงสิกขาบทเท่านั้นแหละ มันไม่เป็นศีล มันไม่เป็นภาวะปกติที่จะใช้เป็นเครื่องรองรับ

สมาธิ มันไม่มีภาวะปกติมันก็ไม่มีศีล หรือถ้าจะ
พูดให้ถูกก็ว่ามันมีศีลที่ไม่ใช่ศีล มันเป็นเพียง
สิกขาบทพอเป็นพิธี พอเป็นพิธี

ที่นี้ดูให้ดี ดูให้ดี ที่เรารับศีลกันอยู่ทุก
วันนี้เดี๋ยวนี้แหละ เข้าเย็นรับศีลอยู่ทุกวันนี้ เป็น
ศีลหรือเปล่าหรือเป็นเพียงสิกขาบท เป็นเพียง
พิธีรับสิกขาบทศีลห้าศีลแปดศีลอุโบสถศีล
อะไรก็ตาม มันเป็นเพียงพิธีรับสิกขาบทเท่านั้น
หรือว่ามันได้เลยไปจนกระทั่งมีศีล คือมีภาวะ
ปกติแห่งกายวาจา ซึ่งจะเป็นรากฐานของสมาธิ
วิปัสสนาต่อไปตามลำดับ พูดกันด้วยใจจริง รู้สึก
ตามความเป็นจริง ว่าเรายังมีเพียงแต่พิธีรับ
สิกขาบทๆ **รับสิกขาบท แล้วก็ไม่มศีล** อย่างนี้
จริงหรือไม่ ถ้าอย่างนี้ละก็ทำจนตาย รับศีลจน
ตาย **รับศีลจนตายมันก็ไม่มศีล** มันจะน่าเศร้า
สักเท่าไร

อยากจะพูดว่าแม้ไม่มีการรับ
สิกขาบทคือไม่มีการรับศีลนั้นแหละ แต่ถ้าว่า
กายวาจาของเขามีภาวะปกติ นั้นแหละเขามี
ศีล มีศีลที่จะเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติสมาธิ
ต่อไป พูดเลยว่าไม่ได้รับศีล ไม่รับศีลห้าศีล
แปดศีลสิบอะไรแต่จิตมีภาวะปกติ คนนี้พร้อม
แล้วที่จะทำสมาธิหรือวิปัสสนา เพราะว่าสมาธิ
หรือวิปัสสนานั้นเรียกว่า จิตตปริสฺสุทฺธิ จิตตปริ-
สฺสุทฺธิ ให้มันอาศัยสีลวิสุทฺธิ สีลวิสุทฺธิ สีลวิสุทฺธินี้
เป็นบาทฐานของจิตตวิสุทฺธิ เรียกให้ตรงๆ
เรียกให้ถูกก็ว่าจิตตวิสุทฺธิมีสีลวิสุทฺธิเป็นพื้น
ฐาน

เดี๋ยวนี้มันไม่มีศีลนี้แล้วจะมีสีลวิสุทฺธิ
ได้อย่างไร มันมีแต่คาบสิกขาบท ปานาติปาตา
อทินนาทานาอะไรก็ไม่รู้ มั่วแต่คาบสิกขาบท
บางทีก็ยิ่งก็กว่านั้นก็หาบหามหิ้วกันไปรุงรังตุง

นั่งไปหมด สิกขาบทมากมายเหลือเกิน มันมีแต่
สิกขาบทที่ปากว่า มันก็ไม่มีศีลวิสุทธิ มันมีแต่
พิธีรับสิกขาบท มันไม่มีศีลวิสุทธิ ไม่มีศีลวิสุทธิ
แล้วมันก็ไม่มีการปักจัญแห่งจิตตวิสุทธิ นั่นนะมันจึง
ตายด้าน มันชะงักงันอยู่ที่ตรงนั้น ก็ปีๆ มาแล้ว
มันก็ไม่ก้าวหน้าในทางของสมาธิหรือวิปัสสนา
เพราะมันไม่มีศีลที่เป็นตัวศีล มันมีแต่สิกขาบท
ตามพิธีตามประเพณีบางที่รีตองด้วย

นี่คือข้อติดขัด ข้อขัดข้องที่ไม่ทำให้เกิด
ความก้าวหน้าในทางชีวิตจิตใจ มันมีไม่ได้แม้
แต่ศีลนี้แล้วมันจะพูดอะไรกันถึงสมาธิ
วิปัสสนา มันก็เลยเพิกถอนกิเลสตัณหาอะไรไม่
ได้ มันติดชะงักงันอยู่ที่ตรงนั้น นี่มันก็เลิกอายุ
ไม่ได้ เลิกความยึดมั่นถือมั่นด้วยอุปาทานในสิ่ง
ต่างๆ ไม่ได้ แล้วมันยังไปมีอุปาทานในสิกขาบท
เสียอีกมันก็ไม่มีการ

นี่เป็นตัวอย่างอันที่หนึ่ง ที่ว่าเราจะ
ต้องรู้จักกันให้แน่ชัดลงไปว่าศิลปินเป็นอันหนึ่ง
สิกขาบทนั้นเป็นอีกอันหนึ่ง มีสิกขาบทไม่มีศิล
ก็ได้ ถ้ามีศิลแล้วก็สำเร็จประโยชน์โดยไม่ต้องมี
สิกขาบทก็ได้ สิกขาบทนั้นวางไว้ วางไว้เพื่อให้
มันเกิดมีศิล ปฏิบัติแล้วเกิดมีศิล แต่คนก็ทำได้
เพียงรับ ท่องจำสิกขาบทแล้วก็คิดเอาว่ามีศิล
นี้ระวังให้ดี ฉะนั้นถ้ารับเอาศิลก็ให้คือปฏิบัติ
ตามสิกขาบทให้ครบถ้วนให้ถูกต้อง ให้เกิดภาวะ
ปกติขึ้นมาในจิตใจนี้ ในที่กายที่วาจา กายวาจา
ปกติก็หมายถึงใจมันก็ปกติด้วย นี่ขอให้ทุกคน
ชำระศิล ให้มีศิลหรือว่าจะชำระสิกขาบทก็ได้
แต่มันไม่ต้องชำระอะไรสิกขาบทมันมีอยู่อย่าง
นั้นแล้ว มีแต่ว่าชำระการปฏิบัติตามสิกขาบท
นั้นจะต้องชำระ ถ้ามันยังไม่มีถึงขนาดที่จะให้มี
ศิล

นี่ตัวอย่างอย่างหนึ่งแล้วที่แสดงให้เห็นว่า ทำไมเราจึงไม่ก้าวหน้าขึ้นไป ไม่ก้าวหน้าขึ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่จะพลิกถอนไอ้สิ่งยึดมั่นถือมั่นด้วยอุปาทาน

เอ้า ทีนี้จะยกตัวอย่างมาอีกสักเรื่องหนึ่ง คือเรื่องศรัทธา *ศรัทธา* แปลว่า *เชื่อ ความเชื่อ* สลับซับซ้อนมากไอ้ศรัทธานี้ ไอ้ศรัทธาพิธีรีตองมันก็น่าสงสารมาก บังคับให้เชื่อหรือพูดให้เชื่ออะไรให้เชื่อเหล่านี้ มันก็เป็นศรัทธาประเภทหนึ่ง ซึ่งถูกบอกให้เชื่อหรือบางทีก็ถูกบังคับให้เชื่อตามลัทธิของศาสนา บางศาสนา บังคับให้เชื่อ แม้ไม่บังคับก็ได้แต่บอกๆๆ ไอ้ความเชื่อมั่นก็มีตามบอก แต่ถ้าจะเป็นศรัทธาจริงนั้นนะ มันต้องเป็นผู้ที่มองเห็นหรือได้รับประโยชน์นั้นๆ มาแล้วจากสิ่งนั้น เช่นว่าจะมีศรัทธาในพระรัตนตรัย เขาได้รับประโยชน์ได้

เห็นแจ้งได้ประจักษ์ในประโยชน์ที่ได้รับจาก
พระรัตนตรัย แล้วศรัทธาอันแท้จริงมั่นคงมั่นก็
เกิดขึ้นเองแหละ เกิดขึ้นเองไม่ต้องมีใครมา
บอกหรือก นี้ก็ลองคิดดู

ที่นี้ศรัทธา ศรัทธานี้ มันมีหลายความ
หมาย ศรัทธาต่อสิ่งภายนอกอันจะเป็นที่พึ่งได้
นี้มันก็อย่างหนึ่ง นี้ศรัทธาในภายในศรัทธาต่อ
ตัวเองเชื่อตัวเองนี้มันก็อีกอย่างหนึ่ง ท่านทั้ง
หลายลองคิดวินิจฉัยดูเดี๋ยวนี้เลยว่า พระพุทธเจ้า
ท่านต้องการชนิดไหน พระพุทธเจ้าต้องการให้
ศรัทธามีความเชื่อในสิ่งภายนอก หรือว่าให้เชื่อ
ตัวเองหรือเป็นสิ่งภายใน

ข้อนี้มันจำเป็นก็น่าเห็นใจ ก็มันยังไม่
สามารถจะรู้จักตัวเอง จะเชื่อตัวเอง จะพึ่งตัว
เอง มันก็ต้องพึ่งสิ่งภายนอกไป สอนกันไปก่อน
สอนกันไปก่อนให้เชื่อนั่นเชื่อนี่เชื่อโน่น ดูก็ได้

ผลน้อยมาก ถ้าว่ามีความเชื่อในภายในในตัว
เองมันจะเลยไปๆ ถึงความเชื่อในผลของการ
ปฏิบัติ มีความเชื่อแนใจว่าพันภัยว่าปลอดภัย
ความเชื่อที่ว่าพันภัยว่าปลอดภัยนี้ก็อย่างหนึ่ง
ความเชื่อว่ามันคงในทางสุภาพอนามัยนี้ก็
อย่างหนึ่ง ความเชื่อว่ามันคงปลอดภัยในทาง
เศรษฐกิจการเงินการทองอะไรเหล่านี้มันก็เชื่อ
นี่อะไรจะทำให้เชื่อได้ถึงขนาดนั้น นั่นมีแต่การ
ประพฤติปฏิบัติให้มันถูกต้องจนเกิดความเชื่อ
เช่นนั้น ถ้าไม่มีความเชื่อว่าจะปลอดภัยแล้วมัน
นอนไม่หลับนะ มันผวาอยู่เรื่อยนะมันสะดุ้งอยู่
เรื่อย แต่ถ้าเรามีความเชื่ออย่างว่าปลอดภัยแน่
ในชีวิตทรัพย์สินสมบัติอะไรก็ตามแล้วมันนอน
หลับ มันนอนหลับสนิท

นี่ศรัทธามันจำเป็นที่จะต้องมี ถ้าไม่มี
มันนอนไม่หลับมันจะเป็นโรคประสาทแล้วมัน

จะเป็นบ้า ศรัทธาไม่ใช่ของเล่นๆ ไม่ใช่บอกให้
ศรัทธาแล้วก็จะสำเร็จประโยชน์ มันต้องมอง
เห็นลึกซึ่งลงไปในเรื่องนั้น ว่าได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง
ต้องครบถ้วนแล้วในเรื่องนั้นๆ จนมีความเชื่อ
ได้ว่ามันปลอดภัย

เดี๋ยวนี้ใครมีศรัทธาชนิดนี้บ้าง จะมี
กันแต่ศรัทธาว่าเชื่อ เรามีศรัทธา เรามีความ
เชื่อในพระพุทธ ในพระธรรม ในพระสงฆ์แล้วก็
พอแล้ว ฉันมีความเชื่อ ฉันมีศรัทธาอย่างนี้มันก็
พอแล้ว ที่จริงมันเป็นไปได้หรอกที่จะมีศรัทธา
ในพระพุทธ แท้จริงมันต้องรู้จักพระพุทธเจ้า
แท้จริงเสียก่อน จะมีศรัทธาในพระธรรมก็รู้จัก
พระธรรมแท้จริงถึงที่สุดเสียก่อน ในพระสงฆ์ก็
เหมือนกัน ถ้าไม่อย่างนั้นก็ป็นศรัทธาทางพิธี
รีตอง ศรัทธาที่เข้ามาทางหูทางการบอกกล่าว
อย่างนี้ไม่สำเร็จประโยชน์ แต่ก็ยังดีกว่าไม่มีนะ

เอากันเพียงเท่านี้มันก็ยังดีกว่าไม่มี

ศรัทธาในธรรมะอันแท้จริง ในธรรมะอันแท้จริงจะมีศรัทธาได้ก็ต่อเมื่อได้รับประโยชน์จากธรรมะนั้นแล้ว เหมือนอย่างว่า ยาแก้โรค ยาแก้โรคขนานหนึ่ง เราศรัทธาคนที่เขามาขาย นี่มันก็ศรัทธาชนิดหนึ่งเท่านั้นแหละ คือศรัทธาไม่ใช่ศรัทธาก็ได้ แต่ถ้าเราได้กินยานั้นหายจากโรคสิ้นเชิงแล้ว นี่ศรัทธามันจึงจะมีมาโดยแท้จริงในยาขนานนั้น หรือในเรื่องอื่นๆ วัตถุเครื่องใช้ไม้สอยอะไรก็ตาม การที่เราจะมีความเชื่อลงไปว่าจะเป็นที่พึงได้นี้ ก็ต่อเมื่อได้รู้จักและใช้มันให้เป็นที่พึงได้จึงจะมีศรัทธาโดยแท้จริง

เดี๋ยวนี้ศรัทธาในพระพุทธเจ้า ศรัทธาในพระธรรม ในพระสงฆ์นี้ มันเป็นแต่เพียงเรื่องบอก เขาบอกให้ว่าดีอย่างนั้น ดีอย่างนี้

และจะเป็นที่พึงได้ แล้วมันก็ศรัทธา มันจะมีศรัทธาชนิดเดียวเหมือนกับว่าคนเขาเอายามาขายแล้วเราลองซื้อกินดูนั่นนะ ศรัทธามีเท่านั้น มันไม่มีศรัทธามากเหมือนกับได้กินแล้วหายจากโรคแล้วก็มีศรัทธาแท้จริง เดียวนี้เรามีศรัทธาในพระพุทธในพระธรรมในพระสงฆ์กันในลักษณะอย่างไร ในลักษณะอย่างไรท่านไปคิดดู และควรจะทำกันอย่างไรต่อไป จะปลูกฝังศรัทธา พอกพูนศรัทธา ชำระสะสางศรัทธากันอย่างไรขอให้ลองคิดดู จึงจะได้ศรัทธาที่แท้จริงมา

อาตมาอยากจะพูดว่า **พระอรหันต์** เท่านั้นแหละที่จะมีศรัทธาแท้จริง ในพระพุทธพระธรรม พระสงฆ์ หรือว่าศรัทธาในความดับทุกข์ ศรัทธาในพรหมจรรย์อะไรก็ตามเถอะ พระอรหันต์เท่านั้นแหละจะมีศรัทธาที่แท้จริง ไอ้

เราปลุกชนอย่างนี้มันก็... ก็ศรัทธาไปตามพิธีตามประเพณี เหมือนกับลองซื้อยากินอย่างนั้นเป็นต้น ทำไมจึงว่าพระอรหันต์เป็นผู้มีศรัทธาสมบูรณ์ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ เพราะว่าท่านได้ดับทุกข์ได้แล้ว ท่านดับทุกข์สิ้นเชิงไม่มีอะไรเหลือแล้ว ความหมายแห่งพระพุทธรูปก็มีในพระอรหันต์ ความหมายแห่งธรรมะก็มีในพระอรหันต์ ความหมายแห่งสังฆะก็มีในพระอรหันต์ ท่านอิมไปด้วยความรู้สึกรสของความดับทุกข์ในทุกประการ จึงมีความเชื่อในความดับทุกข์หรือพรหมจรรย์เต็ม ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์

นี่เราไม่ได้เป็นอย่างนั้นนี่ และก็ยังไม่รู้ว่าอยู่ที่ไหนด้วยซ้ำไป มันเป็นศรัทธาชนิดที่ตั้งรากฐานอยู่บนความไม่รู้โดยประจักษ์ ตั้งรากฐานอยู่เป็นการบอกเล่า เขาเลยเรียกศรัทธาบางประเภทว่าศรัทธาหิวเต่า หิวเต่านี้เดี๋ยวหลุบ

เดี๋ยวจุฬ่า เดี๋ยวจุฬ่าเดี๋ยวจุฬ่า ศรัทธาแบบหัว
เต่าก็หมายความว่าเดี๋ยวมันจุฬ่าเดี๋ยวมันจุฬ่า
เดี๋ยวมันแน่นเดี๋ยวมันไม่แน่น เพราะมันไม่จริง ยัง
ไม่ถึงความจริง ศรัทธาแท้จริงสมบูรณ์ถึงที่สุด
จะมีได้ก็แต่พระอรหันต์ ผู้ดับทุกข์ได้สิ้นเชิง
แล้ว ก็มีศรัทธาในวิธีดับทุกข์ในพรหมจรรย์อัน
เป็นเครื่องดับทุกข์ถึงที่สุด ๑๐๐ เปอร์เซนต์

นี่เรามีศรัทธาอย่างนี้กันหรือยัง ถ้ายัง
ไม่ถึงนี้มันก็ยังไม่สามารถที่จะชำระชะล้าง
ปัญหาต่างๆ หรือความทุกข์ได้ มันไม่อาจจะ
กล้าหาญพอจะเพิกถอนความยึดมั่นถือมั่นใน
สิ่งทั้งปวง มันยังกลัวว่าจะอดอยาก ยังกลัวว่า
จะลำบาก จะกลัวว่าจะไม่ได้อะไร ไม่กล้าปลง
ศรัทธาลงไปให้หมดสิ้น มันไม่กล้าหอกและ
มันก็ทำไม่ได้ด้วย เพราะมันไม่มองเห็นนี่ จึงขอ
ให้พอกพูนศรัทธา เพิ่มเติมศรัทธา ชำระชะล้าง

ซักฟอกศรัทธาให้ถูกต้องยิ่งขึ้น ให้มีมากยิ่งขึ้น
ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ให้ได้รับคุณของพระรัตนตรัย
เข้ามาไว้ในจิตใจ รู้ความดับทุกข์เท่าไรก็มีศรัทธา
เท่านั้น และเพิ่มขึ้นไปๆ จนกว่าจะสมบูรณ์

นี่เรื่องศรัทธาเป็นอย่างนี้ เรามีกันแล้ว
หรือยัง เรามีกันที่มากน้อย เราจะต้องปรับปรุง
สะสางกันอีกสักเท่าไร นี่ขอให้สนใจฟังแม้แต่
เรื่องศรัทธา ศรัทธา เช่นเดียวกับเรื่องศีลที่พูด
มาแล้วมีกันแต่สิกขาบทนั้นไม่มีศีล ศรัทธานี้ก็
เหมือนกันแหละมันจะมีกันแต่ศรัทธาแบบหัว
เต่าเท่านั้น มันไม่แน่นอนมันไม่แน่นแฟ้นมันไม่
เด็ดขาด จงพอกพูนศรัทธา พิจารณาคุณของ
ธรรมะ ของพรหมจรรย์ ของการทำที่สุดแห่ง
ความทุกข์ให้ชัดเจน ให้แจ่มแจ้ง แล้วก็ให้เชื่อ
ว่าตัวเองทำได้ และตัวเองทำได้มันก็ช่วยตัวเอง
มันก็พึ่งตัวเอง มีศรัทธาในตัวเอง ดีกว่าศรัทธา

ในสิ่งเป็นภายนอกหรือเป็นบุคคลภายนอก
ที่พระพุทธเจ้าท่านสอนให้มีศรัทธา
นั้นนะ มีศรัทธาภายหลังปัญญาทั้งนั้นแหละ
ไม่ใช่ๆ ศรัทธาล้วนๆ ศรัทธาด้วยอวิชาไม่ต้อง
ไม่ต้องการหрок ศรัทธาด้วยวิชา ศรัทธาด้วย
ปัญญา เห็นแจ้งประจักษ์แล้วว่ามันเป็นอะไร
เป็นอย่างไร นี่ก็ศรัทธาไว้เต็มที่ทำนั้นก่อน แล้ว
ไปปฏิบัติ ไปปฏิบัติ ปฏิบัติเอา ก็ดับทุกข์ได้
จริง ที่นี้ศรัทธาเต็มที่ นี่ศรัทธามันมีลักษณะ
อย่างนี้ ขอให้ชำระชะล้างซักฟอกศรัทธาให้
เป็นอย่างนี้ ก็จะสามารคมมีความก้าวหน้าใน
ทางธรรมะทางจิตใจ สามารถจะเพิกถอนความ
ผูกพันความยึดมั่นอยู่ในสิ่งต่างๆ ได้จะสามารถ
เล็กลงได้เพราะมีศีลที่แท้จริงมีศรัทธาที่แท้จริง
ที่นี้เรื่องที่สามที่อยากจะพูดก็เป็น
เรื่องที่เกี่ยวข้องกัน ก็คือสิ่งที่เรียกว่าพระรัตน-

ตรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งศรัทธานั้นแหละ พระ
รัตนตรัยนี้กล่าวโดยสรุปแล้วก็มีสองรูปแบบ
พระรัตนตรัยมีสองแบบ คือพระรัตนตรัยของผู้
ที่เห็นธรรมะดับทุกข์ได้ กับพระรัตนตรัยที่ไม่
เห็นธรรมะที่เขาพึงบอก ที่เขาพึงแนะ ที่พึงได้
ยินได้ฟังเป็นครั้งแรก เหมือนเด็กๆ ได้รับการ
สอนให้รับสรณาคมน์ พุทธัง สรณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ ใจลูกเด็กๆ เขาก็ว่าได้สิ
ว่าด้วยเสียงตามนั้นไปมันก็ได้ แล้วเราก็
ถือว่าเขาได้รับสรณาคมน์ แล้วเขาก็มีพระรัตน-
ตรัยจริงๆ มันก็มีพระรัตนตรัย แต่พระรัตนตรัย
ของลูกเด็กๆ ระวังให้ดี พระรัตนตรัยของลูก
เด็กๆ ตามที่เขาสอนให้ว่าด้วยเข้าไป ไม่เข้าใจ
เอาเสียเลยก็มี แต่ว่าได้ ท่องได้ว่าได้ตอบคำถาม
ได้อะไรได้ นี่พระรัตนตรัยของลูกเด็กๆ ซึ่งเขา
ไม่รู้มันอยู่ที่ไหน

ที่นี้พระรัตนตรัยของผู้ที่เห็นธรรมะ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งดับทุกข์ได้แล้ว มันเห็นชัด
แล้วก็จะเกิดความรู้สึกว่าเป็นพระพุทฺธ พระธรรม
พระสงฆ์ขึ้นมาในใจ แล้วก็ออกปากนับถือพระ
รัตนตรัยเป็นสรณะจนตลอดชีวิต พระรัตนตรัย
อย่างนี้มันของคนที่ได้ พังธรรมะจาก
พระพุทฺธเจ้าหรือจากใครก็ตาม เข้าใจธรรมะ
เห็นธรรมะจนจิตใจเปลี่ยนไปจากเดิม เห็นพระ
พุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ ในความหมายถูก
ต้องแท้จริงว่าดับทุกข์ได้อย่างนี้ๆ ผู้ที่ดับทุกข์
ด้วยตนเองและสอนผู้อื่นให้ดับทุกข์ได้ด้วยคือ
อย่างนี้ๆ พระสงฆ์คือผู้ได้ปฏิบัติจนรับได้รับ
ประโยชน์อย่างนี้เต็มที่แล้ว อย่างนี้ไม่ต้องมีใคร
มาสอนให้ว่า ไม่ต้องมีใครมาสอนให้ว่า พุทฺธัง
สรณัง คัจฉามิ ไม่ต้องมีใครมาชัก ชักคำชักถ้อย
ชักสวดให้ว่า เขาว่าออกมาเอง

ในพระบาลีมีปรากฏชัดอยู่ทุกๆ ไป
แหละ ในพระสูตรที่สำคัญๆ ว่าบุคคลนั้นได้
ฟังได้เข้าใจได้ซึมซาบได้ดีมรสของธรรมะแล้ว
เขาพูดออกมาเองแหละ ข้าพเจ้าขอรับพระรัตน-
ตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะ
ที่พึ่งตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปจนตลอดชีวิต ไม่มีใคร
เคยสอนให้เขาว่า พุทธัง สรณัง คัจฉามิ
พระพุทธเจ้าท่านไม่ได้สอน แต่ท่านก็ได้แสดง
ธรรม แสดงธรรมชี้แจงชักจูงจนบุคคลนั้นเห็น
เอง มีดวงตาเห็นธรรม บรรลุธรรมในขณะที่นั่ง
อยู่ตรงนั้น ในที่สุดเขาก็อดทนอยู่ไม่ได้ ก็ออก
ปากออกมาเองว่าข้าพเจ้า ข้าพระองค์ ขอถึง
พระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งเป็นสรณะจนตลอดชีวิต

นี่พระรัตนตรัยนี้มันอย่างหนึ่ง พระรัตน-
ตรัยลูกเต๋กๆ เขาสอนให้ว่าสรณาคมนั้นี้อีก
อย่างหนึ่ง ไซ้ใหม่ แล้วมันต่างกันก็มากน้อยนี้

ขอให้ลองคิดดู อันไหนจะเรียกได้ว่าเป็นพระ
รัตนตรัยจริง อันไหนเป็นพระรัตนตรัยที่สมมติ
ให้ว่ากันแต่ปาก แล้วพวกเราอุบาสกอุบาสิกา
ทั้งหลายเหล่านี้กำลังมีพระรัตนตรัยชนิดไหน
ถ้ามีพระรัตนตรัยอย่างเหมือนกับลูกเต๋ากๆ มัน
ก็ไม่ก้าวหน้า มันไม่อาจละเลิกเพิกถอนอายุได้
มันเป็นเรื่องที่ลึกลับเกินไป ไม่มีความรู้เรื่องพระ
รัตนตรัยอย่างนี้แล้วมันก็ไม่มีศรัทธา มันก็ไม่มี
ศีลชนิดที่แท้จริงอย่างที่เข้ามาแล้ว มันก็ละเลิก
เพิกถอนอายุ หรืออุปาทานในอายุ หรือความ
เกี่ยวข้องผูกพันเป็นทุกข์ด้วยอายุไม่ได้ มันละ
ไม่ได้ ฉะนั้นเราจะพูดกันเรื่องเลิกอายุสักเท่า
ไหร่มันก็ไม่มีประโยชน์ เพราะว่าเราไม่มีเครื่องมือ
ที่จะเลิกมัน ศรัทธาก็ไม่ถูกต้อง ศีลก็ไม่ถูก
ต้อง พระรัตนตรัยก็ไม่ถูกต้อง ก็ไม่มีเครื่องมือที่
จะละเลิกเพิกถอนสิ่งที่เรียกว่าอายุหรือ

อุปาทานในอายุได้ มันก็ไม่ได้ จะทำอย่างไร

ศีลแท้จริงมีอยู่อย่างนี้ ศรัทธาแท้จริง มีอยู่อย่างนี้ พระรัตนตรัยแท้จริงมีอยู่อย่างนี้ เราได้เข้าถึงพระรัตนตรัยโดยแท้จริงแล้วหรือ ยัง เรายังเข้าถึงกันแต่เพียงพิธีเท่านั้น หรือว่า เราได้มีวิธีที่จะได้เข้าถึงโดยแท้จริง ถ้ามั่นใจว่าเรามีวิธีหรือเรามีพิธีเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ มีคน เขาชอบพิธีกันมากนะ แม้ทางราชการก็ดูจะ มัวเมาหลงใหลในคำว่าพิธีกันนักหนา พิธีนั้น พิธีนี้ศาสนาพิธีอะไรพิธี อาตมาจะยืนยันว่าถ้า พิธีนั้นเป็นไสยศาสตร์ ถ้าวิธีจะเป็นพุทธศาสตร์ เพราะว่าวิธีมันกระทำไปจริงๆ เหมือนกับวิทยาศาสตร์มันก็มีผลแท้จริงมีผลจริงขึ้นมา ฉะนั้น เราพุทธบริษัทนี้เป็นพุทธศาสน์ถือพุทธศาสตร์ จงใช้วิธีตัดฟันลงไปให้จริงๆ จังๆ เกิด อย่าได้ ไปหวังพึ่งพิธีเลย รัตองแล้วเลิกเถิดอย่าให้มา

เกี่ยวข้อ

มีวิธี วิธีปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นสัมมา สัมมา ให้มันถูกต้อง จะสำเร็จประโยชน์ได้จริง ถ้าจะมีศิลปินก็ขอให้เป็นศิลปินจริงไม่ใช่เพียงฝึกขาบท ศิลปินจริงๆ นี่ก็ยังมีเป็นสองประเภท คือศิลปินตามศิลปตามธรรมดา ที่นี้ศิลปินที่มันเข้าไปเพื่อวิวิธนิโรธะ วิเวกะ - *วิราคนิสสิตี* *วิราคนิสสิตี* *วิเวกนิสสิตี* ศิลปินนั้นใช้ได้ ศิลปินนั้นแหละสูงสุด ถ้าอย่างนี้ต้องมีคำว่าสัมมาเข้ามาทำหน้าที่

ขอบอกเป็นหลักไว้ว่า ธรรมะทุกข้อๆ มันมีชื่อของมันอย่างนั้นๆ หมายความว่าอย่างนั้น แต่ถ้าจะให้เป็นที่ฟังได้ถึงที่สุดได้ให้เต็ม สัมมาเข้าไป อย่างที่ปฏิบัติอย่างนี้ มันจะเป็นสัมมาปฏิบัติก็ต่อเมื่อปฏิบัตินั้น เป็นวิเวกนิสสิตี *วิราคนิสสิตี* *นิโรธนิสสิตี* เป็นไปเพื่อดับทุกข์สิ้นเชิง จึงจะเป็นสัมมา สัมมาส่งกับไป สัมมาวาจา

สัมมา-กัมมันโต นี้มีสัมมา สัมมา สัมมาแล้วก็
ให้รู้ว่ามันมีอาการเป็นไปเพื่อวิราคะ เพื่อวิเวก
เพื่อ นิโรธะทั้งนั้น สมภาตามธรรมดาที่ไม่เป็น
ไปเพื่อวิเวก มีวิราคะ มีนิโรธะมันก็เป็นสมภา
ตามธรรมดา แต่ถ้ามันเป็นไปเพื่อวิราคะ วิเวก
ะเป็นต้นแล้วก็เรียกว่าสัมมา สัมมาขึ้นมาทันที

ให้รู้ไว้เสียเลยว่าไอ้คำที่มีสัมมานำ
หน้ากับคำที่ไม่มีสัมมานำหน้านั้นมันต่างกัน
อย่างไร สัมมาทิฏฐิกับทิฏฐิเฉยๆ มันต่างกัน
อย่างไร สัมมาสังกัปปะกับสังกัปปะเฉยๆ มัน
ต่างกันอย่างไร สัมมาวาจกัปปะกับวาจาเฉยๆ มัน
ต่างกันอย่างไร สัมมากันมันตะกัปปะกับกัมมันตะ
เฉยๆ สัมมาอาชีวะกับอาชีวะเฉยๆ สัมมาสติ
กับสติเฉยๆ สัมมาสมาธิ สัมมาวายามะ สัมมา-
สติ สัมมาสมาธินะกับที่มันเฉยๆ ไม่มีสัมมามัน
ต่างกันลิบ อันหนึ่งเป็นของธรรมดา เป็นของ

ธรรมดาเรียราดอยู่ ทีนี้อย่างไร แต่ถ้ามีความ
หมายเป็นไปเพื่อนิพพาน อาศัยวิราคะ อาศัย
วิเวกะ อาศัยวิโรธะแล้ว มันมีเกียรติยศนำหน้า
เข้ามาด้วยคำว่าสัมมาฯ สัมมาฯ

แม้แต่ทานนี้ถ้ามันเป็นไปอย่างธรรมดา ก็
เรียกว่าทาน แต่ถ้าทานนั้นมันเป็นไปเพื่อชำระ
การยึดมั่นถือมั่น ชำระกิเลส ชำระอะไรก็... มัน
จะได้ชื่อว่าสัมมาทาน สัมมาทานะ สัมมาสีละ
สัมมาปัญญา แต่ว่าไม่เคยได้ยินเรียก ไม่เคย
ได้ยินเรียก แต่มันก็ไปเรียกในที่อีกแห่งหนึ่ง ซึ่ง
ไม่สนใจกันเอง คือในอริยมรรคมีองค์แปดนะ
เติมสัมมาฯ เข้ามา ถ้าไม่มีสัมมานำหน้ามันก็
เป็นของธรรมดาอยู่ในที่ทั่วไป พอมีสัมมาเติม
เข้าไปข้างหน้ามันกลายเป็นอยู่ในอริยมรรค
อริยมรรคมีองค์แปด

ฉะนั้นขอให้ทุกอย่างที่เรามีนี้ มีให้ถึง

ขีดที่จะเป็นไปเพื่อนิพพาน เป็นไปเพื่อนิพพิทา
เพื่อวิราคะ เพื่อวิมุตติ นั้นนะจึงจะพอ ฉะนั้น
ศรัทธาก็คือให้มันถูกต้องถึงขนาด ศีลก็ตามให้มัน
ถูกต้องถึงขนาด พระรัตนตรัยเป็นที่สุด เบื้อง
ต้นนี้ก็ขอให้ถูกต้องถึงขนาด ให้มันเป็นจริง สำเร็จ
ด้วยการปฏิบัติ คือจริง เป็นวิธี วิธีปฏิบัติ ไม่ใช่
พิธี ไม่ใช่พิธี

เอาละ เป็นอันว่าวันนี้ไม่พูดอะไรกัน
มากแล้ว เพียงแต่ให้เข้าใจคำว่าวิธีเป็นที่ฟังได้
ส่วนพิธีนั้นฟังไม่ได้ อย่าไปฟังมันเลย วิธีกับพิธี
มันต่างกันอย่างไร ถ้าเป็นวิธีมันจะรุนแรงเฉียบ
ขาดไปเรื่อยๆ จนถึงกับว่ามันตัดออกไปได้ มัน
จะไปถึงไอ้อตัมมยตา ขอพูดถึงอตัมมยตาอีก
สักนิด ว่าอตัมมยตาเป็นธรรมะอันสูงสุดที่จะ
หลุดจากโลกียะไปสู่โลกุตตระสูงสุดโน่น เป็น
พระอรหันต์โน่น แต่ขอยืมหน่อยขอยืมมาใช้ที่

นี่ ขอยืมมาใช้ตามบ้านเรือนนี่ คือความรู้สึกที่เป็นไปจนถึงที่สุดว่าสิ่งนั้นเป็นอย่างไร จนรู้ว่าอาศัยมันไม่ได้อีกต่อไป แล้วเกิดความรู้สึกอันนี้ขึ้นมาแล้วก็เรียกว่าอึดมมยตา

เช่นมันติดยาเสพติดบุหรี่ป้าง เหล้าบ้าง อะไรบ้างมันหลงมกาย แต่ถ้าได้พิจารณาเห็นถึงความเลวร้ายหลอกลวงมายาของมัน จะเห็นว่าโอ้ มันถึงขนาดนี้ เอากับมันไม่ไหวอีกแล้ว เลิกกันที เอากับมันไม่ไหวอีกแล้ว นี่เรียกว่ามืออึดมมยตามาช่วย เลิกบุหรืได้ เลิกเหล้าได้ เลิกการพนันได้ แม้ที่สุดมันเกียจคร้าน คนเกียจคร้านไม่ทำงาน นิสัยมันมีแต่นอน ถ้ามันมีปัญญาพิจารณากันจริงๆ จังๆ ลงไปถึงความเกียจคร้าน ถึงโทษของความเกียจคร้าน ถึงผลที่ได้รับจากความเกียจคร้าน จนมันเกิดความรู้สึกว่า โอ้ เอากับมันไม่ไหวแล้วโว้ย ความ

เก็ยจคร้านเล็กกันที่ เลิกกันที่ นี้ก็เรียกว่าเอา
อตั้มมยตามาใช้ เลิกได้หมดแหละอบายมุข ข้อ
ไหนก็ตาม ตีมน้ำเมา เทียวกลางคืน ดูการละ
เล่น เล่นการพนัน คบคนชั่วเป็นมิตร เก็ยจคร้าน
ทำการงาน เลิกได้หมดด้วยอตั้มมยตาอาวุธวิเศษ
ที่ขอยืมมาจากโน่น เบื้องบนมาใช้กันที่นี้

เดี๋ยวนี้เราจะเอามาใช้ให้ดีกว่านั้น เอา
มาใช้เลิกพิธิ เลิกพิธิ มาเอาวิธี มั่นมัวเมามัน
ติดพันหลงใหลในสิ่งที่เรียกว่าพิธิ เป็นไสยศาสตร์
อยู่ทั้งเนื้อทั้งตัว ถอนออกไม่ได้เพราะความกลัว
เพราะความไม่รู้ เพราะความไม่กล้า เอามา
ศึกษากันเสียให้รู้ให้มันเด็ดขาดว่า พิธิเป็นอย่างไร
วิธีเป็นอย่างไร จนเข้าใจแจ่มแจ้งแล้วมันก็จะ
อย่างกันเสียที ไ้อัพิธิอย่าเอาเลย เอาวิธีดีกว่า จะ
ให้ทาน จะรักษาศีล จะเจริญสมาธิภาวนาก็ให้
มันเป็นวิธีและถูกวิธี ไม่ต้องเป็นเพียงพิธิ แต่

เดี๋ยวนี้เหนียวแน่นอยู่กับพิธีติดอยู่กับพิธีด้วยความเคยชินมาแต่อ่อนแต่อกแต่ไหนแต่ไรมาแล้ว ขอขมาอาวุธอันประเสริฐของพระพุทธเจ้าคืออตัมมยตาเอามาใช้กับมัน ตัดขาดจากพิธีรีตองมาสู่พิธีธรรมดา ตัดขาดจากพิธีธรรมดามาสู่วิธี วิธีที่ถูกต้อง วิธีที่เป็นธรรมะบริสุทธิ์ที่ดับทุกข์ได้จริง อาศัยอตัมมยตาที่ได้พูดกันมาพอเข้าใจแล้วแหละ เอามาใช้ให้เป็นประโยชน์ให้สำเร็จประโยชน์เกิด

เรื่องวันนี้ก็มีอย่างนี้ อุปกรณ์ที่จะช่วยให้เราเลิกอายุได้ โดยใช้อตัมมยตามาตัดไอ้สิ่งที่มันผูกพันกันอยู่กับสิ่งที่เป็นที่พึ่งไม่ได้ สิ่งที่เป็นเพียงพิธีรีตองนี้ให้มันขาดไปเสีย ให้มาสู่วิธีอันเฉียบแหลม อันคมกริบ ที่จะตัดกิเลสตัดอวิชชาอะไรได้ และในที่สุดเราก็จะเลิกอายุได้ เพิกถอนปัญหาทุกอย่างทุกประการเกี่ยวกับอายุได้

อยู่เหนือปัญหาของอายุ เรียกว่าเลิกอายุกันได้
เพราะเหตุนี้

นี่ก็สมควรแก่เวลา ไม่ค่อยมีแรงจะพูด
แล้ววันนี้ ก็ต้องขอยุติว่า จงชำระสะสางศรัทธา
ศีล สรณาคมน์ของตน ให้สูงขึ้นมาด้วยการตัด
เยื่อใยผูกพันที่ติดตั้งอยู่ ให้มันออกไปเสียด้วย
อตัมมยตา

การบรรยายสมควรแก่เวลา ขอยุติธรรม
เทศนาวันนี้ไว้แต่เพียงเท่านี้.

อุปกรณ์ที่จะช่วยให้เราเลิกอายุได้
โดยใช้ข้อตกลงตามมัด
ไอ้สิ่งที่มันผูกพันกันอยู่กับสิ่งที่เป็นที่พึ่งไม่ได้
สิ่งที่เป็นเพียงพิธีรีตองให้มันขาดไปเสีย
ให้มาสู่วิธีอันเฉียบแหลมอันคมกริบ
ที่จะตัดกิเลสตัดอวิชชาอะไรได้
และในที่สุดเราก็จะเลิกอายุได้

สมทบพิมพ์ ๘ บาท

5 5 0 0 0 0 1 0 1 6 9 6 3